

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15376
Tarih : 11.12.2025

Mehmet KAMAÇ
Diyarbakır Milletvekili

37572

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Adalet Bakanı Yılmaz Tunç* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mehmet KAMAÇ

Diyarbakır Milletvekili

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV), İnsan Hakları Derneği (İHD) ve baroların raporları; Türkiye hapishanelerinde işkence ve kötü muamele iddialarının devam ettiğini, mahpusların temel sağlık hizmetlerine erişiminin sistematik biçimde engellendiğini ve özellikle ağır hasta mahpusların tahliyelerinin keyfi gerekçelerle ertelendiğini ortaya koymaktadır.

Cezaevlerinde meydana gelen şüpheli ölümler, etkili ve bağımsız soruşturmaların yürütülmemesi nedeniyle cezasızlıkla sonuçlanmakta, bu durum, Anayasa'nın 17. maddesi ile güvence altına alınan yaşam hakkı ve işkence yasağının açık ihlali anlamına gelmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatları da, cezaevlerinde gerçekleşen ölüm ve kötü muamele iddialarında devletin "etkili soruşturma" yürütme yükümlülüğünü açıkça tanımlamaktadır.

Ağır hasta mahpusların Adli Tıp Kurumu raporları gerekçe gösterilerek cezaevinde tutulmaya devam edilmesi, tedavi ve yaşam hakkının ihlali niteliği taşımaktadır. Özellikle politik mahpuslara yönelik farklı infaz uygulamaları, infaz rejiminin eşitlik ve hukuk devleti ilkelerinden uzaklaştığını göstermektedir.

Çıplak arama uygulamaları, hücre cezaları, iletişim haklarının keyfi biçimde kısıtlanması ve disiplin cezalarının yaygın kullanımı, işkence ve insanlık dışı muamele yasağının dolaylı biçimde ihlal edildiğine işaret etmektedir.

37572

Mehmet KAMAÇ
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'nin taraf olduğu **Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşme**, **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi** ve **BM Mandela Kuralları**, devletin cezaevlerinde mutlak işkence yasağını ve insan onurunu koruma yükümlülüğünü açıkça düzenlemektedir.

Bu bağlamda:

1. 2024 ve 2025 yıllarında Türkiye genelindeki cezaevlerinde meydana gelen şüpheli ölüm sayısı kaçtır? Bu ölümlerin cezaevlerine ve ölüm nedenlerine göre dağılımı nedir?
2. Bu şüpheli ölümlerden kaç hakkında etkin ve bağımsız adli soruşturma yürütülmüştür? Kaç hakkında kovuşturma açılmış, kaç mahkûmiyetle sonuçlanmıştır?
3. Aynı dönemde cezaevlerinde bulunan ağır hasta mahpus sayısı kaçtır? Tahliyesi ertelenen ağır hasta mahpusların sayısı ve bu ertelemelerin gerekçeleri nelerdir?
4. Adli Tıp Kurumu tarafından "cezaevinde kalabilir" raporu verilen mahpuslardan kaç, rapora rağmen yaşamını yitirmiş veya sağlık durumu ağırlaşmıştır?
5. 2024-2025 yıllarında cezaevlerinde uygulanan çıplak arama, işkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin olarak kaç disiplin soruşturması ve kaç ceza soruşturması başlatılmıştır?
6. Bu iddialar kapsamında görevli infaz koruma memurları ve cezaevi yöneticileri hakkında verilen disiplin veya ceza yaptırımları nelerdir?
7. Mahpusların sağlık hizmetlerine erişimini izleyen, şeffaf ve bağımsız bir denetim mekanizması bulunmakta mıdır? Varsa bu mekanizma hangi kurumlar tarafından yürütülmektedir?
8. Politik mahpuslara yönelik farklı infaz uygulamaları ve hak kısıtlamalarına ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir değerlendirme veya izleme çalışması var mıdır?